

Ressursstyring - Aml rammer og dispensasjoner i Gat

Gjelder for: []
Dokumenttype: Retningslinje
Sist endret: 27.10.2022

1. HENSIKT

Sikre at avtalte rammer for arbeidstid registreres riktig i Gat. I tillegg sikre at aml-rapporteringen inneholder riktig data ut fra bestemmelser i arbeidsmiljøloven (aml), overenskomster og lokale avtaler.

2. ANSVAR

Alle ledere.

3. BAKGRUNN

Ved utarbeidelse av arbeidsplaner med gjennomsnittsberegnet arbeidstid og/eller kortere daglig/ukentlig hviletid må det inngås avtaler med tillitsvalgte.

Arbeidsplaner utarbeides i Gat og avtalte utvidede rammer for arbeidstid fremgår av [Mal for avtale - Arbeidsplan](#) og [Mal for avtale - Fleksiplan](#).

For leger gjelder § 3.6.3 Vernebestemmelser. Utvidede rammer utover vernebestemmelsene krever egen avtale med tillitsvalgte.

Vær oppmerksom på at avtalte utvidede rammer må registreres i arbeidsplanoppsettet i arbeidsplan og som aml-dispensasjon på den enkelte ansatte.

Oversikt over arbeidstid og dispensasjonsgrenser er beskrevet i avsnitt 3.2 *Oversikt over arbeidstid og dispensasjonsgrenser*.

Fremgangsmåte for registreringer av aml-dispensasjoner i Gat er beskrevet i avsnitt 4.3 *Registrering av aml-dispensasjoner*.

3.1 Definisjoner på arbeidstid

Planlagt tid

- Planlagt tid i arbeidsplan, viser hvilke uker, dager og tider den enkelte arbeidstaker skal arbeide.

Ikke-planlagt tid

- Ekstravakter, merarbeid, overtid og forskjøvet arbeidstid som kan medføre aml-timer og eventuelt også aml-brudd.

Samlet arbeidstid

- Total arbeidstid, det vil si planlagt tid + ikke-planlagt tid.

Overtid jf. aml § 10-6 og A2 pkt. 3.2.

- Arbeid utover avtalt arbeidstid for heltidsansatte er overtid. For deltidsansatte vil arbeidstid utover det som er fastsatt for heltidsansatte pr. dag (dog minimum 6 timer) eller uke, være overtid.

Aml-timer

- Aml-timer er timer som i loven defineres som overtid. Arbeidstid utover 38 t/uke (turnusarbeidere) og 40 t/uke (dagarbeidere) defineres i Gat som aml-timer. Registrering av all arbeidstid (planlagt + ikke planlagt) i Gat fører til en beregning av mulige aml-timer og mulig aml-brudd.

Disse beregningene visualiseres under aml-brudd fanen. Det er ikke ulovlig å ha aml-timer i seg selv, men det blir aml-brudd dersom antall aml-timer overstiger maks grensene for de ulike aml-bruddreglene.

Eks. 1 Aml-timer med regelsett NSF-TURNUS (35,5 t/uke)

Gjennomsnittsberegnet arbeidsplan hvor det er planlagt 36 timer en uke. Dersom det registreres en ekstravakt på 7 timer denne uken, vil aml-timer beregnes etter 38 timer. Det vil gi overtidsbetaling på hele vakten.

Eks. 2 Aml-timer med regelsett NSF-TURNUS (35,5 t/uke)

Gjennomsnittsberegnet arbeidsplan hvor det er planlagt 48 timer en uke påvirker ikke aml-timer eller overtid. Ved registrering av en ekstravakt utover 48 timer vil det beregnes aml-timer for hele ekstravakten. Det vil gi overtidsbetaling på hele vakten.

Overtid vs. aml-timer

Aml-timer er ikke det samme som overtid. Aml-timer er timer som i loven defineres som overtid. Alle overtidstimer fører ikke til aml-timer, men defineres som overtid på grunn av registrering og form for kompensasjon. Overtid betales i henhold til gjeldende overenskomster.

Søn.- og helgedagsarbeid jf. aml § 10-10

- Søndagsarbeid defineres i perioden fra kl. 18.00 lørdag til kl. 22.00 søndag.
- Helgedagsarbeid defineres i perioden fra kl. 18.00 dagen før søn- eller helgedag til kl. 22.00 dagen før neste virkedag.
- Påske-, pinse- og julaften: fra kl. 15.00 til kl. 22.00 dagen før neste virkedag.

3.2 Oversikt over arbeidstid og dispensasjonsgrenser**Samlet tid per dag, jf. aml § 10-6 (8)**

Samlet arbeidstid (ordinær arbeidstid + overtid) skal ikke overstige 13 timer i løpet av 24 timer.

Aml-timer pr. uke/4 uker/år, jf. aml § 10-6 (9)

Samlet overtid over 36/38/40 timer må ikke overstige 10 aml-timer i løpet av syv dager, 25 aml-timer i løpet av fire sammenhengende uker og 200 aml-timer innenfor en periode på 52 uker.

Grensen for årsregel på 200 timer pr. år kan i bedrifter som er bundet av tariffavtale økes til inntil 300 timer for den enkelte arbeidstaker etter avtale med tillitsvalgt.

Søknad til Arbeidstilsynet

Jf. aml § 10-6 (6), kan Arbeidstilsynet etter søknad tillate inntil 200 timer overtid i løpet av 26 uker. Det er dermed mulig å få tillatelse til inntil 400 timer overtid i løpet av 52 uker (2 perioder av 26 uker). Sammen med søknaden til Arbeidstilsynet skal det vedlegges referat fra drøftinger med tillitsvalgte.

Reglene for aml-timer pr. uke, pr. 4 uker og år henger sammen. For eksempel kan man ha åtte aml-timer pr uke (grense:10 timer), men hvis man har åtte aml-timer fire uker på rad gir det brudd på aml-timer pr. 4 uker (grense:25 timer).

Søndager på rad jf. aml § 10-8 (4)

Søndager på rad (snitt): Denne dispensasjonen gir tillatelse til å jobbe inntil 13 av 26 søndager over en periode på 26 uker, men aldri mer enn tre søndager på rad. Dispensasjonen må registreres for en gjeldende periode. Når fra-dato registreres og antall periode (1) fylles ut, vil til-dato automatisk bli beregnet 26 uker frem. Denne dispensasjonen innebærer at en ansatt som jobber fire helger på rad vil få brudd, selv om ansatt er satt opp til å jobbe mindre enn halvparten av alle søndagene i en perioden. Tilsvarende vil ansatt få brudd dersom det jobbes 14 søndager eller mer over en periode på 26 uker. Se også [Mal for avtale - Gjennomsnittsberegning av søn - og helgedagsarbeid \(ARKIVERT\)](#)

Planlagt tid pr. uke.

Aml § 10-5 (2) (gjennomsnittsberegning av den alminnelige arbeidstid)
Denne dispensasjonen legges inn når det avtales planlagt arbeidstid utover 48/54 timer (38 timer + 10 aml-timer og 40 timer +10 aml-timer).

Eks. 3

Legeseksjoner som planlegger utover 60 timer pr. uke.

Daglig arbeidsfri (kalt «Arbeidsfri før vakt.») jf. aml § 10-8 (3)

Benyttes dersom det er inngått avtale med tillitsvalgte om kortere daglig sammenhengende arbeidsfri enn 11 timer i løpet av 24 timer. Skal plasseres mellom to hovedarbeidsperioder.

Vanlig grense er 9 timer for å få tre-delte turnuser til å fungere. Avtalen forutsetter at arbeidstaker sikres kompensierende hvileperioder.

Ukentlig arbeidsfri jf. aml § 10-8 (2)

Benyttes dersom det er inngått avtale med tillitsvalgte om kortere ukefritid (F1) enn 35t. (nedre grense 28t). Se ellers forrige punkt om kompensierende hvileperioder.

Tabell 1 viser arbeidsmiljølovens rammer for arbeidstid og oversikt over grenser som kan avtales med ansatte, tillitsvalgt og/eller dispensasjoner gitt av arbeidstilsynet.

Tabell 1

	Arbeidsmiljølovens rammer	Avtale med ansatt	Avtale med tillitsvalgt	Arbeidstilsynet
Planlagt tid pr. dag (timer)	9 Leger: 19	10	12,5	13
Planlagt tid pr. uke (timer)	33,6-40 Leger: 60	48/ 50 pr. 8 uker	48/ 54 pr. 8 uker	48/∞
Aml-timer pr. uke	10		20	25
Aml-timer pr. 4 uker	25		50	
Aml-timer pr. år	200		300	200 ila. 26 uker
Samlet tid pr. dag (timer)	13		16	
Samlet tid pr. uke (timer)	48			
Arbeidsfri mellom vakter (timer)	11 Leger: 8		8	
Ukentlig arbeidsfri (F1) (timer)	35 Leger: 28		28	
Søndager på rad, snitt	1	3/snitt		

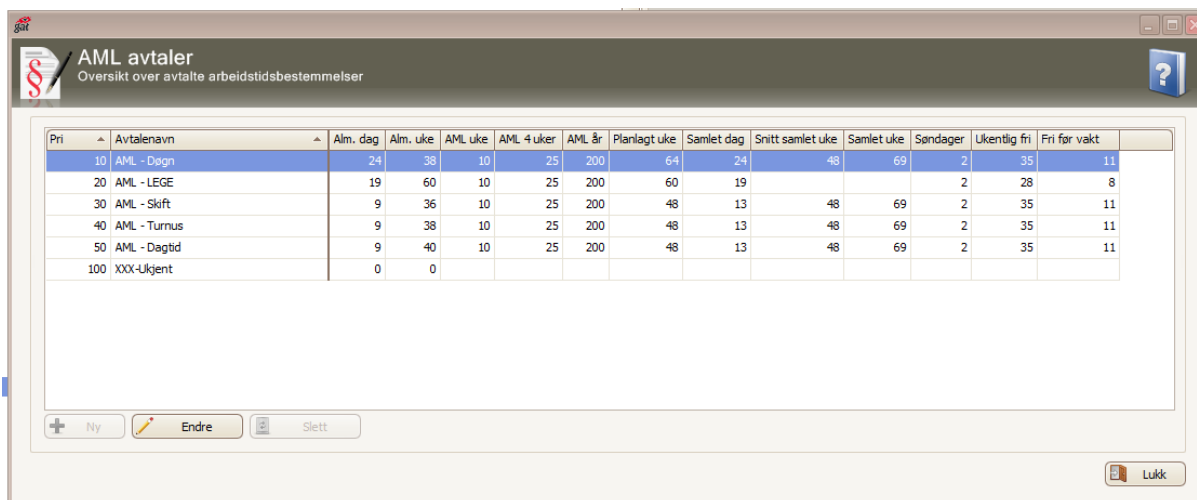
4. BESKRIVELSE

4.1 Stillingsforhold i personalportalen, regelsett og aml-avtale

Leder må sikre at det er registrert riktig stillingsforhold i Personalportalen. Sjekk dette i Gat i overfane ansatt, underfane stillingsforhold.

Aml-avtalen i Gat knytter seg til stillingsinformasjon og hva som registreres i uketimetall i Personalportalen i 100 % stilling. I Gat vises det som regelsett i overfane ansatt, underfanen stillingsforhold. Grensene i aml-avtalene er registrert i globalt oppsett i Gat og bygger på lov og overenskomster.

Aml globalt oppsett:

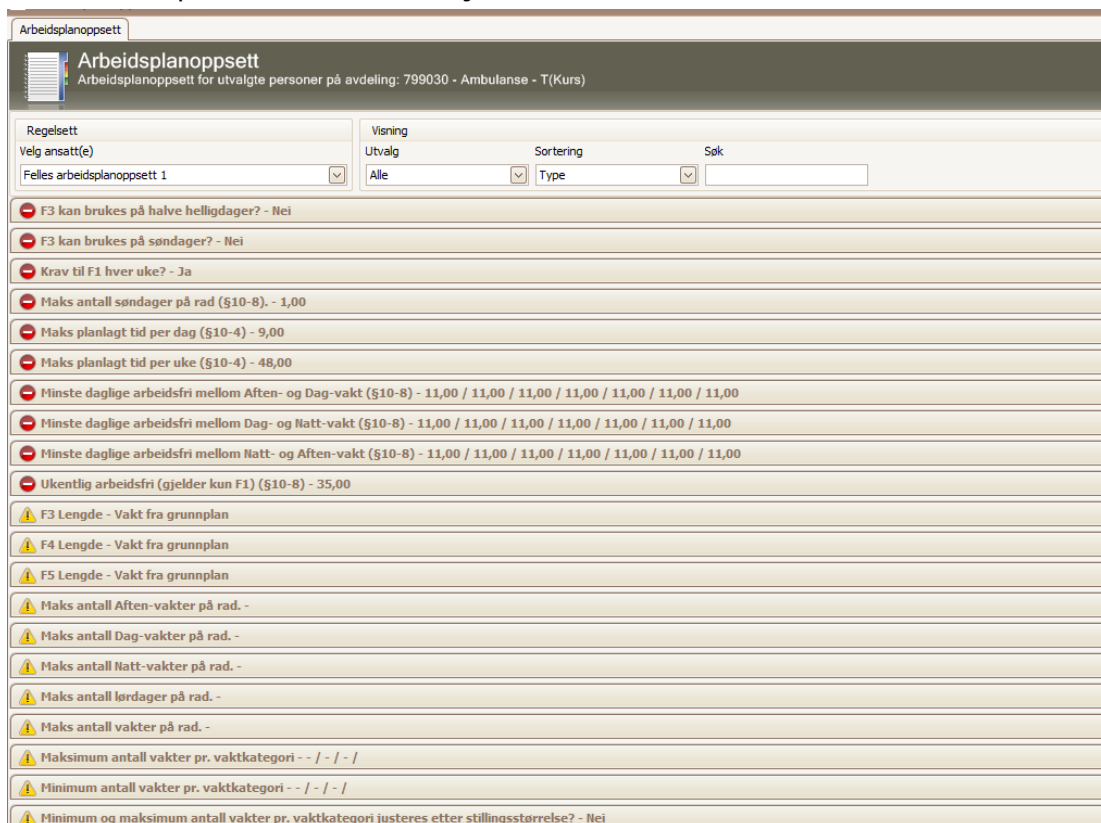

Pri	Avtalenavn	Alm. dag	Alm. uke	AML uke	AML 4 uker	AML år	Planlagt uke	Samlet dag	Snitt samlet uke	Samlet uke	Søndager	Ukentlig fri	Fri før vakt
10	AML - Døgn	24	38	10	25	200	64	24	48	69	2	35	11
20	AML - LEGE	19	60	10	25	200	60	19			2	28	8
30	AML - Skift	9	36	10	25	200	48	13	48	69	2	35	11
40	AML - Turnus	9	38	10	25	200	48	13	48	69	2	35	11
50	AML - Dagtid	9	40	10	25	200	48	13	48	69	2	35	11
100	XXX-Ukjent	0	0										

4.2 Arbeidsplanoppsett

Arbeidsplanoppsettet definerer rammer for planlagt arbeidstid. Arbeidsplanoppsettet bør justeres og gjennomgås i tråd med [Mal for avtale - Arbeidsplan](#) eller [Mal for avtale - Fleksiplan](#) for hver ny planperiode.

Dette eksempelet viser arbeidsmiljølovens hovedrammer:

Arbeidsplanoppsett
Arbeidsplanoppsett for utvalgte personer på avdeling: 799030 - Ambulanse - T(Kurs)

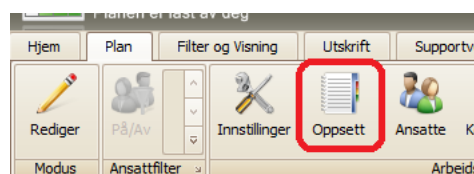
Regelsett
Velg ansatt(e)
Felles arbeidsplanoppsett 1

Visning
Utvalg: Alle
Sortering: Type
Søk: []

- F3 kan brukes på halve helligdager? - Nei
- F3 kan brukes på søndager? - Nei
- Krav til F1 hver uke? - Ja
- Maks antall søndager på rad (§10-8) - 1,00
- Maks planlagt tid per dag (§10-4) - 9,00
- Maks planlagt tid per uke (§10-4) - 48,00
- Minste daglige arbeidsfri mellom Aften- og Dag-vakt (§10-8) - 11,00 / 11,00 / 11,00 / 11,00 / 11,00 / 11,00
- Minste daglige arbeidsfri mellom Dag- og Natt-vakt (§10-8) - 11,00 / 11,00 / 11,00 / 11,00 / 11,00 / 11,00
- Minste daglige arbeidsfri mellom Natt- og Aften-vakt (§10-8) - 11,00 / 11,00 / 11,00 / 11,00 / 11,00 / 11,00
- Ukentlig arbeidsfri (gjelder kun F1) (§10-8) - 35,00
- F3 Lengde - Vakt fra grunnplan
- F4 Lengde - Vakt fra grunnplan
- F5 Lengde - Vakt fra grunnplan
- Maks antall Aften-vakter på rad. -
- Maks antall Dag-vakter på rad. -
- Maks antall Natt-vakter på rad. -
- Maks antall lørdager på rad. -
- Maks antall vakter på rad. -
- Maksimum antall vakter pr. vaktkategori - - / - / -
- Minimum antall vakter pr. vaktkategori - - / - / -
- Minimum og maksimum antall vakter pr. vaktkategori justeres etter stillingsstørrelse? - Nei

Arbeidsplanoppsett – arbeidsplan

I åpnet arbeidsplan finner du oppsettet under overfane plan. Knappen «oppsett» åpner vinduet for administrering av hvilke regler som skal gjelde for den aktuelle arbeidsplanen. Vær oppmerksom på at det kan være flere arbeidsplanoppsett for ulike ansatte.

Ved opprettelse av ny arbeidsplan vil verdiene automatisk hentes fra globalt oppsett.

Røde varsler i arbeidsplan indikerer mulige aml-brudd. Dersom det ikke er tatt bort hake for «begrenset regelsjekk» i innstillingen i arbeidsplanen, vil varsler ikke forekomme. Før

signering og iverksettelse av arbeidsplan, under innstillinger i arbeidsplan, sjekk at «begrenset regelsjekk» ikke er huket av.

Gule trekanter beskriver eventuelle grenser som er avtalt på egen seksjon.

Arbeidsplanoppsett for leger

For leger gjelder § 3.6.3 Vernebestemmelser. Arbeidstiden organiseres slik at den ikke overstiger 60 timer for noen enkelt uke. Daglig arbeidstid skal ikke overstige 19 timer, hver arbeidsuke skal inneholde minimum 28 timer sammenhengende fri og mellom to arbeidsperioder skal det være en arbeidsfri periode på minimum 8 timer.

Dersom det er avtalt utvidede verdier som fraviker lovens hovedrammer/vernebestemmelsene må disse også legges inn som aml-dispensasjon på den ansatte, i tillegg til i arbeidsplanoppsettet. Dersom dette ikke gjøres vil det fremkomme aml-brudd uten kommentar ved iverksettelse av arbeidsplanen.

4.3 Registrering av aml-dispensasjoner

Aml-dispensasjoner registreres i Gat på den enkelte ansatte for å unngå aml-brudd der avtaler er inngått. Det forutsettes at det er gjort skriftlige avtaler mellom partene som underbygger dispensasjonen.

Det kan gjøres avtale om, og registreres dispensasjoner fra arbeidsmiljøloven knyttet til en eller flere ansatte. Aml-dispensasjonene knytter seg til den ansatte, og vil gjelde alle arbeidsforhold i SiV.

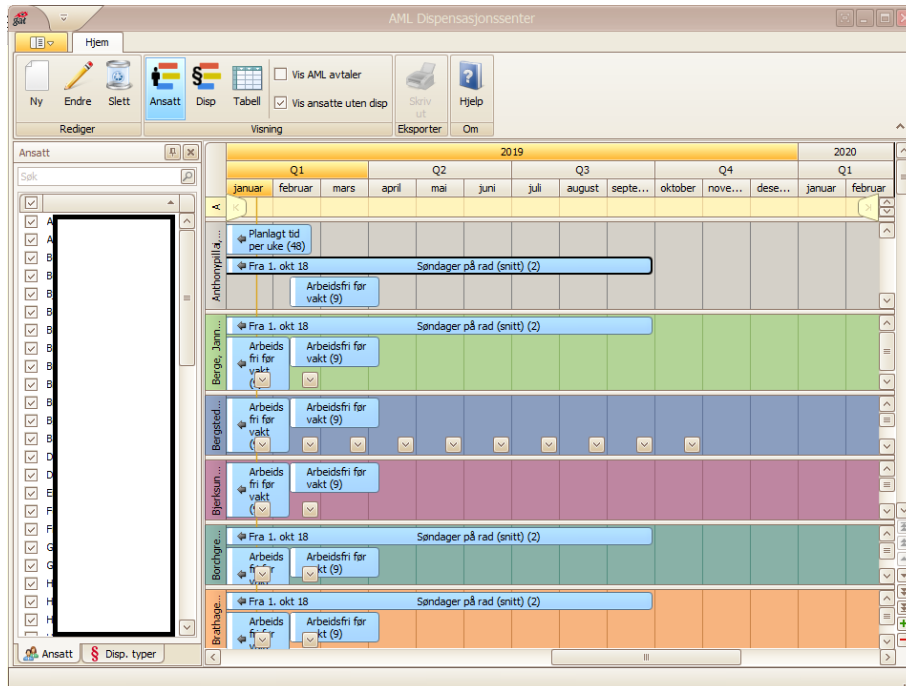
Tabell 2 viser oversikt over type aml-dispensasjon i Gat, og rammer som kan avtales med tillitsvalgt og arbeidstilsynet.

Tabell 2

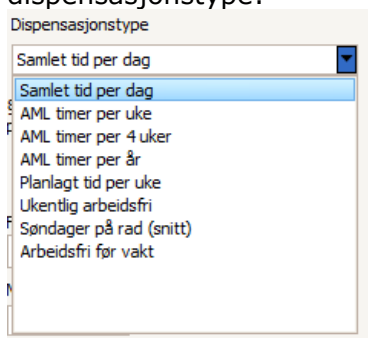
Aml-disp. i Gat	Rammer	Tillitsvalgt	Arbeidstilsynet
Samlet tid pr. dag (timer)	Inntil 13 Leger: 19	16 Leger: Utover 19	
Aml-timer pr. uke	10	20	25
Aml-timer pr. 4 uker	25	50	
Aml-timer pr. år	200	300	200 aml-timer pr. 26 uker.
Planlagt tid pr. uke	33,6-40 Leger: 60	48/ 54 pr. 8 uker	48/∞
Ukentlig arbeidsfri	35 t. sammenhengende fri. Leger: 28t.	28 t. sammenhengende fri.	
Arbeidsfri før vakt	11t. før vakt Leger: 8t.	9 (8) t. før vakt	

For å registrere ny aml-dispensasjon for flere/alle ansatte ved seksjonen, velg overfane avdeling og trykk på «knappen» for aml-dispensasjon for å få opp dispensasjonscenteret:

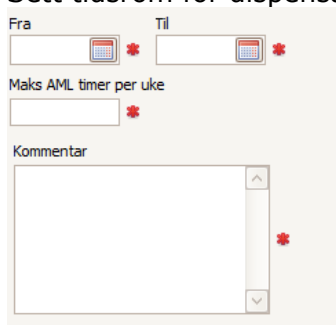

Velg «Ny», legg til de ansatte som skal ha den nye dispensasjonen. Velg dispensasjonstype:

Sett tidsrom for dispensasjonen og gi kommentar, deretter «Ok»:

For å registrere ny aml-dispensasjon for en ansatt, velg overfane ansatt og underfane «aml.disp.» og følg beskrivelse over.

«Ny aml-dispensasjon»

For å opprettholde historikk knyttet til hver avtaleperiode, legges hver periode inn som **ny** aml-dispensasjon.

Endre aml-dispensasjon

Brukes for å gjøre konkrete endringer, for eksempel ny kommentar. Når det gjelder endring av tidsperioden legges ikke dette inn her, i slike tilfeller skal «ny aml-dispensasjon» benyttes.

Slette aml-dispensasjon

Skal benyttes når det er lagt inn feil type aml-dispensasjon, og eventuell feil registrering av aml-dispensasjon hvor det ikke foreligger avtale til grunn for dispensasjonen. Vær oppmerksom på at sletting av aml-dispensasjon ikke gir endring på aml-timer for allerede registrerte vakter.

5. GENERELT

Det er viktig å se sammenhengen mellom årsaker som utløser aml-brudd, tidspunktet/tidsperioder når bruddene utløses og eventuelle nye tiltak som fører til reduksjon i antall brudd på loven. Det er viktig å vurdere korrigerende tiltak dersom brudd på arbeidstidsbestemmelsene fortsetter.

Ved akutt sykefravær og krevende/høyt pasientbelegg, praktiseres overtid i samsvar med bestemmelsene i aml § 10-6, samt etter en samlet forsvarlighetsvurdering fra leder. Der aml-brudd ikke kan unngås, må leder klart definere og kommentere årsaken til bruddet i Gat.

6. AML-RAPPORTERING

For ytterligere kontroll og oppfølging av arbeidstid skal det månedlig rapporteres på eventuelle aml-brudd. Det innebærer at ledere på alle nivåer gjennomgår aml-rapporten på intranett under styringsinformasjon. Utviklingen følges også i klinikkenes AMU og HAMU.

7. INTERNE REFERANSER

[Mal for avtale - Arbeidsplan](#)

[Mal for avtale - Fleksiplan](#)

8. EKSTERNE REFERANSER

[Arbeidsmiljøloven](#)